

26.4.2

50b (אמר רבא קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד) → 51b (אמר רב יהודה אמר רב עבודת כוכבים שעובדין במקל) 50b

1. זבח לאֱלֹהִים יִקְרָם בְּלִתי לה' לְבָדוֹ: שְׁמוֹת כַּבֵּיט
2. וּמִכַּל הַחַי מִכָּל בֶּשֶׂר שְׁנַיִם מִכָּל תְּבִיא אֶל הַתְּבִיָּה לְחֵיתִית אֲתָךְ זָכַר וְנִקְבָּה יְהוָה: בְּרֵאשִׁית וַיֵּט
3. גַּם מַעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכַר וְנִקְבָּה לְחֵיתִית זָרַע עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ: בְּרֵאשִׁית ז:
4. אֵלֶּה תוֹלְדֹת נֹחַ אִישׁ צִדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ: בְּרֵאשִׁית ו:ט
5. וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבָחֵיהֶם לְשַׁעִירִם אֲשֶׁר הֵם זָנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תְּהִיָּה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם: וַיִּקְרָא י:ז
6. הַשֹּׁמֵר לֶךְ פֶּן תִּנְקַשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הַשְּׂמֵדִם מִפְּנֵיךְ וּפְנֵי תִדְרֹשׁ לְאֱלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעֲבֹדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת אֱלֹהֵיהֶם וְאָעֲשֶׂה פֶן גַּם אֲנִי: דְּבָרִים י:ב
7. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הִבִּיאוּ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַה' לְפָנָי מִשְׁפַּח ה' דָּם יִחַשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָּם שֶׁפָּךְ וְנִקְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקְרָב עֲמוֹ: וַיִּקְרָא י:ד
8. הַשֹּׁמֵר לֶךְ פֶּן תַּעֲלֶה עֲלֶיךָ בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה: דְּבָרִים י:ג
9. לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת זְבָחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זְבָחִים עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה וְהִבְיָאֵם לַה' אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַפֶּתַח וְזָבְחוּ זְבָחֵי שְׁלָמִים לַה' אוֹתָם: וַיִּקְרָא י:ה

- I רב: an רב worshipped with a stick –
- a If: the stick is smashed before it, considered אסור and תקרובת ע"ז
- b But if: the stick is thrown before it – מותר
- i Challenge (אבני לרבא): why the distinction – both are akin to עבודת פנים (breaking::שחיטה; throwing::זריקה)
- 1 Answer: זריקה must be like דם – broken into parts, not remaining whole
- ii Challenge: if he fed feces to it or poured urine – חייב
- 1 Explanation: urine is understood (akin to זרה"ד); but צואה doesn't fit the requirement
- 2 Answer: case is wet, runny צואה
- iii suggestion: this position is subject to מחלוקת תנאים
- 1 if he slaughtered a grasshopper for ר' יהודה ע"ז ר' finds him liable; חכמים exempt
- (a) assumption: they disagree if כעין פנים is needed or just זביחה
- (b) rejection: they all agree that כעין פנים is needed –disagree if חגב is considered, due to long neck (::בהמה)
- II רב (as reported by ר"נ): as per above – if broken, חייב and stick is אסור; if thrown, חייב but stick is מותר
- a רבא: why the difference?
- b ר"נ: require a משתברת (just like עבודת פנים)
- i Challenge: then why are אבני מרקוליס prohibited?
- ii ר"נ: also didn't understand, "up the chain"; רב (had) answered – it is as if he is "raising" ע"ז (rocks on מרקוליס)
- 1 Challenge: this answer only works if we accept notion that ע"ז של גוי is prohibited at designation
- 2 But: if it's only אסור once worshipped (see ahead, ד', משנה ד', why are the rocks אסורות?)
- (a) Answer: each rock is considered a תקרובת to the ones below
- (b) Challenge: then the topmost one should be מותר (until the whole pile is worshipped)
- (c) Answer1: indeed – take off the last one if you can identify it
- (d) Answer2(ר' אשי): each becomes תקרובת to others and to itself
- c Related משנה: if he found garment, money or money pouch – מותר; but if he found clusters of grapes, grain-wreaths, wine, oil or flour - or anything which is brought to the מזבח – אסורים
- i Wine, oil, flour: understood – it is similar to מעבודת פנים and has משתברת
- 1 But: clusters of grapes or grain-wreaths – why are they prohibited?
- 2 Answer: case is where they were harvested for ע"ז
- d ר' יוחנן: if someone offers a blemished animal to ע"ז – exempt as per v. 1 (must be fit for גבוה)
- i לבא: this can't be a uniquely ישראל blemish (e.g. דוקין שבעין) - since ב"נ could offer it to ה'
- ii Rather: must be e.g. a missing limb, per v. 2
- 1 Challenge: that is needed to exclude טריפה
- 2 Defense: טריפה is excluded from v. 3 – לחיות זרע
- (a) Block: v. 3 is only valid if we say טריפה cannot reproduce; if they can, what is the source?
- (b) Answer: אתך (v. 2) indicates that they must be "whole" – like נח
- (i) Challenge: perhaps נח himself was טריפה!
- (ii) Block: v. 4 – תמים – describes נח as "whole"
1. Retort: perhaps תמים (and צדיק) are moral, not physical descriptions
2. Answer: impossible – ה' wouldn't bar "whole" animals from the חיבה
3. note: now that we inferred from אתך, what is the purpose of v. 3 (לחיות זרע)?
4. Answer: from v. 1, א"ס ד"א means companionship → even neutered animals – קמ"ל v. 3

- III Liability for slaughtering an animal to מקוליס (which isn't usually worshipped that way)
- a כדרכה – v. 5; since v. 6 already covers ר"א
  - b Challenge: v. 5 needed to include an animal designated הקדש at time of היתר במות and offered במות באיסור במות
    - i Explanation: v. 7 explicates punishment for offering בחוץ קרבן which was dedicated and offered במות בשעת איסור במות
      - 1 And: prohibition is in v. 8
      - ii Therefore: v. 9 is the מצוה of bringing למשכן קדשים even if dedicated during היתר במות
        - 1 prohibition: from v. 5 – even if it was מותר when מוקדש
          - (a) but: no punishment of כרת as per exclusionary זאת (v. 5)
  - c answer (ר"בא): read ולא יזבחו (to ע"ז) and ולא עוד (בחוץ) ולא עוד